

Oikeusministeriö

Sisäministeriön lausunto; Henkilötunnuksen käsittelyä koskevien säännösten täsmentäminen

Oikeusministeriö on pyytänyt sisäministeriöltä lausuntoa koskien lakiluonnosta henkilötunnuksen käsittelyä koskevien säännösten täsmentämisestä. Sisäministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Sisäministeriö pitää esitysluonnoksen tavoitteita lähtökohtaisesti kannatettavana. Luonnoksen perusteluissa todetaan, että säännöksellä ei olisi tarkoitus muuttaa nykytilaa, vaan säännöksellä täsmennettäisiin ja selkiytettäisiin henkilötunnuksen alkuperäistä käyttötarkoitusta toimia luonnollisten henkilöiden yksilöintikeinona rajoittamalla henkilötunnuksen käsittelyä henkilöllisyyden todentamistilanteissa. Luonnoksessa myös todetaan, että esitys madaltaisi riskiä joutua identiteettivarkauden uhriksi, koska henkilötunnuksella tai henkilötunnuksen ja nimen yhdistelmällä ei voisi salasananomaisesti enää esittää väitettä henkilöllisyydestä.

Sisäministeriö nostaa kuitenkin esiin sen seikan, että esitysluonnoksessa esitetään kiellettäväksi yksinomaan nimen ja henkilötunnuksen käyttäminen henkilöllisyyden todentamiseen, eikä luonnoksessa oteta kantaa muihin tunnistamistarkoituksessa kysyttäviin henkilötietoihin. Siten esimerkiksi nimen, henkilötunnuksen ja puhelinnumeron perusteella suoritettava henkilöllisyyden todentaminen olisi sisäministeriön käsityksen mukaan jatkossakin lähtökohtaisesti sallittua. On siis mahdollista, että nyt nimeä ja henkilötunnusta todentamiseen käyttävät tahot eivät siirtyisi käyttämään luotettavampia todentamisen tapoja, eikä riski identiteettivarkauden uhriksi joutumisesta näin ollen suurelta osin poistuisi.

Sisäministeriö kiinnittää huomiota myös kokonaisuuteen liittyvänä asiana esitysluonnoksen mainintaan siitä, että valmisteilla olleen yksilöintitunnuksen käsittelyn edellytyksiä on jatkovalmistelussa tarkennettu tietosuojalain 29 a §:än ja rikosasioiden tietosuojalain 12 a §:än ehdotettavilla täydennyksillä. Tarkennuksia ei ole esitysluonnoksessa tuotu esiin, joten sääntelykokonaisuuden arviointia lienee esityksessä täydennettävä.

Lisäksi sisäministeriö nostaa esiin terminologisena huomiona, tulisiko ”henkilötunnuksen haltija”-termiä harkita korvattavaksi muulla ilmaisulla. Henkilötunnus ei ole siinä mielessä hallittava asia kuin esimerkiksi passi tai henkilökortti. Henkilötunnus voi olla samaan aikaan lukuisten henkilöiden tiedossa ja siten ”hallussa”. Tosin sisäministeriö tunnistaa, että ”henkilötunnuksen haltija” esiintyy jo yhdessä voimassa olevassa säännöksessä (väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain 12 §), joten terminologinen muutos voi olla jo tältä osin liian myöhäistä.

Sisäministeriö kuitenkin nostaa harkittavaksi, että pykälän voisi muotoilla seuraavasti:

Luonnollisen henkilön henkilöllisyyttä ei saa todentaa yksinomaan henkilötunnuksella tai henkilötunnuksen ja luonnollisen henkilön nimen tai vastaavan yksittäisen henkilötiedon yhdistelmällä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@govsec.fi
www.intermin.fi

Kansliapäällikön sijaisena, osastopäällikkö

Jukka Aalto

Asiantuntija

Aino Tuovinen

Jakelu OM Oikeusministeriö

Tiedoksi
Ministeri Mikkonen
Kansliapäällikkö Pimiä
Valtiosihteeri Koskela
Ministerin erityisavustajat
SM PO Poliisiosasto
SM KTY Kansallisen turvallisuuden yksikkö
SM RO Rajavartio-osasto

VN/17113/2022-SM-55

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: